

IX kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ KOMISJI DO SPRAW UNII EUROPEJSKIEJ (NR 71)

z dnia 8 czerwca 2021 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 71)

8 czerwca 2021 r.

Komisja do Spraw Unii Europejskiej, obradująca pod przewodnictwem poseł **Anity Czerwińskiej (PiS)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie (w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 roku o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej) informacji Rady Ministrów o posiedzeniu Rady Europejskiej, które odbyło się w dniu 25 maja 2021 roku.

W posiedzeniu udział wzięli: **Konrad Szymański** minister do spraw Unii Europejskiej w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów wraz ze współpracownikami oraz **Łukasz Kohut i Elżbieta Kruk** posłowie do Parlamentu Europejskiego.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Kaja Krawczyk** – naczelnik Wydziału do Spraw Unii Europejskiej w Biurze Spraw Międzynarodowych, **Agata Jackiewicz, Agnieszka Maciejczak** – z sekretariatu Komisji w BSM.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Szanowni państwo, otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Unii Europejskiej. Informuję, że posiedzenie będzie prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość. Witam serdecznie wszystkich obecnych członków Komisji do Spraw Unii Europejskiej, pana ministra i towarzyszące osoby.

Szanowni państwo, przystępujemy do sprawdzenia kworum. Uprzejmie przypominam, że posłowie obecni na sali mogą głosować za pomocą legitymacji poselskiej. Państwa posłów nieobecnych tutaj proszę o naciśnięcie jakiegokolwiek przycisku w aplikacji. Ponieważ mamy jakiś problem techniczny, czekamy jeszcze sekundkę na uruchomienie systemu. System już działa. Bardzo proszę o naciśnięcie jakiegokolwiek przycisku na tablicie, w aplikacji na tablicie. Państwa posłów proszę o głosowanie za pomocą legitymacji. Mamy kworum. Stwierdzam kworum.

Informuję wszystkich państwa posłów, że chęć zabrania głosu zdalnie należy zgłaszać poprzez czat w aplikacji Whereby po zalogowaniu się do pokoju wideokonferencyjnego.

Czy są uwagi do porządku obrad? Nie widzę.

Przechodzimy do realizacji punktu pierwszego, czyli rozpatrzenia w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy informacji Rady Ministrów o posiedzeniu Rady Europejskiej, które odbyło się w dniu 25 maja 2021 r. Rząd reprezentuje pan minister Konrad Szymański, minister do spraw Unii Europejskiej. Witamy serdecznie, panie ministrze. Bardzo proszę o przedstawienie informacji.

Minister do spraw Unii Europejskiej w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Konrad Szymański:

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, panie i panowie posłowie, Rada Europejska zebrała się w dniach 24–25 maja, żeby omówić przede wszystkim kwestie koordynacji działań związanych z COVID-em, polityką klimatyczną, relacjami Unia Europejska – Rosja, relacjami z Wielką Brytanią, w szczególności pod kątem implementacji umowy wyjścia i umowy o handlu i współpracy, a także odnieść się do sytuacji na Bliskim Wschodzie.

dzie w kontekście konfliktu izraelsko-palestyńskiego. Na wniosek Polski agendę spotkania Rady Europejskiej poszerzono o kwestię przymusowego lądowania samolotu Ryanair w Mińsku, które miało miejsce dzień wcześniej, 23 maja. Drugą przesłanką do postawienia kwestii białoruskiej było związane z tym bezpośrednio zatrzymanie Ramana Prata-siewicza i Sofii Sapiegi.

Jeżeli chodzi o kwestie COVID-u, trzeba wspomnieć o kilku sprawach. Po pierwsze, szefowie rządów zgodzili się co do konieczności jak najdalej idącej koordynacji działań, które zmierzają do ułatwień w poruszaniu się, a tak naprawdę do znoszenia ograniczeń, które są nakładane przez państwa członkowskie w związku z obiektywnymi przesłankami epidemicznymi. Polska, jak zawsze podczas takich dyskusji, podkreśla szczególną rolę utrzymania drożności transportu międzynarodowego w Unii Europejskiej, co ma znaczenie nie tylko dla obywateli, ale także dla życia gospodarczego. Podtrzymujemy konieczność utrzymania ze wszelką cenę green lines, czyli tych korytarzy transportowych, które dobrze sprawdziły się w szczególności w drugiej fazie pandemii.

Druga ważna sprawa to solidarność międzynarodowa w związku z globalną epidemią COVID. Tutaj zgodziliśmy się, że w związku z poprawą sytuacji dotyczącej dystrybucji szczepionek w Unii Europejskiej powinniśmy czym prędzej przystąpić do działań wobec społeczności międzynarodowej, w szczególności wobec naszego najbliższego sąsiedztwa. Mam tutaj na myśli kraje Partnerstwa Wschodniego oraz Bałkany Zachodnie. Rada Europejska w swoich konkluzjach skonkretyzowała to zobowiązanie. Zobowiązała się wobec partnerów zagranicznych, państw trzecich względem Unii Europejskiej do przekazania do 100 000 tys. dawek do końca tego roku.

Rada Europejska poparła również planowane działania Komisji Europejskiej. W szczególności są to działania zakupowe na lata 2022–2023. Pozytywnie odniosła się także do porozumienia państw członkowskich w zakresie certyfikatów poświadczających fakt szczepienia oraz poświadczających ewentualną nabytą odporność w związku z przebytą chorobą. Oczywiście wyznaczyło to drogę do wdrożenia mechanizmu, którego zadaniem jest przede wszystkim wprowadzenie jak najdalej idących ułatwień dla podróżujących, którzy w takiej sytuacji nie powinni być poddawani specjalnym środkom, obowiązującym cały czas w niektórych państwach członkowskich. Polska jest w grupie pierwszych siedmiu państw członkowskich, które od 1 czerwca wystawiają już certyfikaty, które są uznawane w całej Unii Europejskiej.

Druga nie mniej ważna sprawa to dalszy ciąg dyskusji na temat polityki klimatycznej. Podtrzymaliśmy konieczność zaangażowania Rady Europejskiej w dalszy ciąg owej dyskusji. Odrzuciliśmy próbę nieproporcjonalnego obciążenia państw Europy Środkowej, ale także Europy Południowej kosztami zmieniającej się polityki poza systemem ETS, polityki klimatycznej nieobjętej systemem ETS. Zwróciliśmy się do Komisji Europejskiej, niejako zobowiązując Komisję Europejską do tego, żeby przedstawiła analizę skutków środowiskowych, gospodarczych i społecznych pakietu „Gotowi na 55%” nie tylko na poziomie Unii Europejskiej jako skumulowany element analizy, ale również na poziomie państw członkowskich. Należy się spodziewać, że w związku z wydźwiękiem dyskusji Rada Europejska niebawem wróci do tematu polityki klimatycznej, jej właściwego uregulowania tak, żeby miała ona sprawiedliwy charakter wobec państw członkowskich, których sytuacja częstokroć jest radykalnie odmienna w tym względzie.

Trzecia sprawa to polityka Unii Europejskiej wobec Białorusi. Rada Europejska oczywiście potępiła przymusowe lądowanie i zatrzymania, o których mówiłem na samym początku. Wezwała do natychmiastowego uwolnienia zatrzymanych, a także do przeprowadzenia niezależnego śledztwa w związku z zaistniałym incydentem przez Organizację Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego. Zwróciła się również z apelem o zawieszenie lotów w białoruskiej przestrzeni powietrznej przez europejskich operatorów lotniczych. Zwróciła się także z apelem do Rady Unii Europejskiej, żeby stworzyła rozwiązania prawne, środki, które skutkowałyby zamknięciem przestrzeni powietrznej Unii Europejskiej dla białoruskich operatorów lotniczych. Ostatnim aspektem uzgodnień w sprawie Białorusi, która nagle stała się jednym z centralnych punktów posiedzenia Rady Europejskiej, jest również zadaniowanie Komisji Europejskiej oraz Europejskiej Służby

Działów Zewnętrznych w zakresie przygotowania kolejnej transzy sankcji zarówno osobistych, jak i gospodarczych w związku z tym, co się stało 23 maja.

Kolejny aspekt dyskusji to strategiczna debata na temat polityki Unii Europejskiej wobec Rosji. Zgodnie z postulatem Polski Rada Europejska zwróciła się o przygotowanie przez Komisję Europejską oraz Europejską Służbę Działów Zewnętrznych przekrojowego raportu, który przedstawiałby pełen obraz relacji Unia Europejska – Rosja. Oczywiście miałby on być oparty o pięć zasad naczelných, które uzgodniliśmy na poziomie szefów rządów jeszcze w roku 2016. Przypomnę, że pięć zasad naczelných, które powinny rządzić polityką Europy, Unii Europejskiej wobec Rosji to wypełnienie porozumień mińskich, prawa człowieka, społeczeństwo obywatelskie, integralność terytorialna Ukrainy i całkowicie selektywna, ograniczona tylko i wyłącznie do działań koniecznych, związanych z bezpośrednim interesem Unii Europejskiej, współpraca z Rosją.

W toku dyskusji szefowie rządów nie tylko negatywnie odnieśli się do działań prowokacyjnych, częstokroć agresywnych wobec Unii Europejskiej i samych państw członkowskich, ale też zwrócili uwagę – w szczególności głos Polski był o to oparty – nie tylko na poparcie dla pięciu zasad naczelných, ale na szerszą współpracę ze Stanami Zjednoczonymi w zakresie polityki Unii Europejskiej wobec Rosji. Zwróciliśmy uwagę na priorytetową rolę porozumień mińskich, konieczność utrzymania politycznego zbliżenia z państwami Partnerstwa Wschodniego, oczywiście tymi, które są do tego gotowe, oraz konieczność kontynuacji polityki sankcyjnej wobec Rosji ze strony Unii Europejskiej.

Kolejna sprawa to Bliski Wschód. W tamtym czasie można już było z zadowoleniem odnotować zawieszenie broni pomiędzy Izraelem a bojownikami palestyńskimi, co nastąpiło. Unia Europejska za sprawą konkluzji opowiada się za wznowieniem procesu politycznego w miejsce otwartego konfliktu zbrojnego. Polska podkreśla, że popiera pokojowe rozwiązanie konfliktu w oparciu o rozwiązanie dwupaństwowe.

Kolejna sprawa to Mali. Rada Europejska przyłączyła się do deklaracji wydanej przez Wspólnotę Gospodarczą Państw Afryki Zachodniej, a także Unię Afrykańską, potępiającą porwanie tymczasowego prezydenta Mali oraz premiera. Zaaapelowwała o ich natychmiastowe uwolnienie. Unia Europejska zapowiedziała, że jest gotowa rozważyć ukierunkowane środki, czyli sankcje wobec przywódców politycznych i wojskowych, którzy blokują przemiany w tym kraju.

Ostatnim punktem była kwestia relacji Unii Europejskiej i Wielkiej Brytanii. Szefowie rządów przedyskutowali aktualny stan wdrożenia umowy wyjścia, w szczególności pod kątem najbardziej dzisiaj kontrowersyjnego aspektu, jakim jest poszanowanie dla protokołu irlandzkiego. Przedyskutowano także pierwsze tygodnie funkcjonowania umowy o handlu i współpracy. Odnotowano to w konkluzjach jako temat dyskusji. Konkluzje nie mają charakteru materialnego, konkluzje są w tym punkcie czysto proceduralne.

Są to wszystkie najważniejsze tematy, jakie były poruszone w ciągu dwóch dni posiedzenia Rady Europejskiej. Jeżeli są jakieś pytania, bardzo proszę.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Otwieram dyskusję. Czy są osoby chętne do zabrania głosu? Pani przewodnicząca Pomaska. Czy ktoś jeszcze? Wiem, że zgłasza się pan poseł Kohut. Czy oprócz państwa jeszcze ktoś się zgłasza? Dobrze. Bardzo proszę, pani przewodnicząca Pomaska.

Posel Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję. Pani przewodnicząca, panie i panowie posłowie, panie ministrze, przed posiedzeniem Rady Europejskiej pytałam, wręcz wnosilaam o to, żeby na forum europejskim poruszyć kwestie grup, które nie mogą być zaszczepione. Dotyczy to głównie dzieci, w tej chwili dzieci do lat dwunastu, ale w wymiarze praktycznym dzieci i młodzieży do lat szesnastu. Na ten moment regulacje w tym zakresie w krajach unijnych są bardzo różne. Dochodzi nawet do sytuacji, która dotyczy także Polski – nie jest to oczywiście uwaga do pana, tylko bardziej do ministra zdrowia – że rodzina z dziećmi, która dzisiaj wyjeżdża do takiego kraju europejskiego jak np. Chorwacja, która jest bardzo popularną destynacją turystyczną wśród Polaków, o ile nie najpopularniejszą, czy wyjeżdża na trochę mniej popularny Cypr, nie musi mieć dla dziecka żadnych dokumentów poświadczających

jących odbycie choroby, wiadomo, że nie szczepienia, nie musi wykonywać testów. Jednak dzieci wracające do Polski z zaszczepionymi rodzicami muszą wykonywać test lub pójść na kwarantannę. Chciałabym zapytać o kwestię ujednolicenia zasad. Czy to także było poruszane, oczywiście z zastrzeżeniem, że kraje mogą, mają prawo do wyłączności, do własnych regulacji? Czy było to teraz poruszane? Czy pan minister ma może wiedzę, czy Polska zmieni w tym zakresie swoją politykę w najbliższym czasie? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Bardzo dziękuję. Proszę o pytanie pana posła Kohuta. Bardzo proszę.

Posel do Parlamentu Europejskiego Łukasz Kohut:

Dziękuję bardzo. Białoruś, Białorusią, cieszę się, że pomimo pewnych twitów idziecie w prodemokratycznym kierunku. Sytuacja w Mali także jest bardzo ważna, ale panie ministrze, w materiale informacyjnym na temat nadzwyczajnego posiedzenia Rady Europejskiej w dniach 24–25 maja znajdujemy zaledwie kilka zdań dotyczących polityki klimatycznej, która również była omawiana na szczycie. Nie znajdujemy najważniejszej informacji, mianowicie informacji o neutralności klimatycznej Unii Europejskiej do roku 2050. Co prawda, rząd odnotowuje porozumienie osiągnięte pomiędzy Radą a Parlamentem Europejskim w sprawie prawa o klimacie, ale nie mówi, że mamy zapis o neutralności. Tymczasem przyjęcie prawa w tak wynegocjowanym kształcie oznacza właśnie to, oznacza zgodę na zobowiązanie do osiągnięcia przez Unię Europejską neutralności klimatycznej do 2050 roku. Politycznie potwierdzają to konkluzje ze szczytu. Potwierdza to również przewodnicząca Ursula von der Leyen informując, że żaden kraj członkowski nie kwestionuje już celu neutralności klimatycznej do 2050 r.

Przypomnijmy, że do tej pory polski rząd jako jedyny sprzeciwiał się neutralności. Premier Morawiecki zdecydowanie odcinał się od tego celu, czym potem głośno chwalił się górnikom kolejny raz mydląc im oczy. Premier wetował nawet wtedy, kiedy stało się jasne, że oznacza to utratę przez Polskę połowy środków z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji.

Panie ministrze, proste pytanie. Czy rząd Mateusza Morawieckiego zobowiązał się do neutralności klimatycznej? Proszę o prostą i jasną odpowiedź. Tak czy nie? Obywatele mają prawo to wiedzieć. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Bardzo dziękuję. Panie ministrze, bardzo proszę o odpowiedź.

Minister do spraw Unii Europejskiej w KPRM Konrad Szymański:

Myślę, że sam fakt złożoności pytania zadanego przez pana posła Kohuta potwierdza, że materia, którą się interesuje, ma na tyle złożony charakter, że wymaga trochę bardziej złożonej odpowiedzi niż tak bądź nie. Polityka klimatyczna Unii Europejskiej stanowi krytyczny element relacji gospodarczych Polski w Unii Europejskiej, dlatego wymaga trochę większej uwagi niż coś, co można byłoby skonkludować jednym prostym komunikatem.

Polska od początku uzyskania porozumienia w tej sprawie, czyli uznania, że państwa członkowskie mają różną sytuację, a więc mają także różny poziom partycypacji w celu neutralności klimatycznej Unii Europejskiej do roku 2050, podkreślała, że możemy zgodzić się na neutralność klimatyczną Unii Europejskiej jako całości. Podobnie jak bardzo wiele innych państw nie tylko z Europy Środkowej podkreślamy, iż nie musi to oznaczać neutralności klimatycznej poszczególnych państw. W przypadku Polski bezpośrednio, dosłownie, na piśmie jest to wyrażone w pierwszych konkluzjach klimatycznych. Tego się trzymamy. Dopóki nie będziemy mieli całości scenariusza transformacji klimatycznej, energetycznej Unii Europejskiej, który musi zakładać zróżnicowany poziom obciążeń, tak długo sprawa ta nie będzie zamknięta.

Jeżeli chodzi o kwestie certyfikatów, kwestia bezpieczeństwa należy bezpośrednio do wyłącznej kompetencji państw członkowskich. W związku z tym różny poziom oczekiwań, obciążeń, zobowiązań, takich jak np. zobowiązanie do przedstawienia testu bądź zobowiązanie do przejścia kwarantanny, nie może być przedmiotem harmonizacji na poziomie unijnym. W tej dziedzinie Unia Europejska może koordynować działania,

może zachęcać, ale nie więcej. To, co można było zrobić, to uzyskanie pewności prawnej w postaci wzajemnego uznania dokumentów poświadczających czy to przebycie choroby, czyli nabranie odporności nabytej, czy to sam fakt szczepienia.

Sama polityka szczepień w Unii Europejskiej zmienia się. Zaczyna coraz szerzej dotyczyć osób znacznie młodszych. Polska pod tym względem nie odstaje od państw członkowskich Unii Europejskiej. W Polsce wprowadzamy znaczące poszerzenie programu szczepień o znacznie młodsze osoby. Jest to coś, co na pewno możemy zrobić. Natomiast decyzje co do tego, jakiego typu wymagania będziemy mieli na granicy zewnętrznej Polski wobec osób przyjeżdżających, obywateli polskich lub obywateli innych państw członkowskich, należą do ministra zdrowia oraz Rządowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, który cały czas pracuje międzyresortowo tak, żeby decyzje te odpowiadały ryzykom, z którymi cały czas przecież się borykamy. Dzisiaj z całą pewnością nie można powiedzieć, że sprawa pandemii po prostu jest za nami. W związku z tym myślę, że ostrożność w zakresie owych decyzji jest w pełni uzasadniona.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Bardzo dziękuję. Czy są jeszcze chętni do zabrania głosu? Nie widzę. A zatem zamykam dyskusję.

Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia informacji do wiadomości? Nie widzę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła do wiadomości informację Rady Ministrów o posiedzeniu Rady Europejskiej, które odbyło się w dniu 25 maja bieżącego roku.

Na tym zamykam rozpatrywanie punktu pierwszego. Bardzo dziękujemy, panie ministrze.

Minister do spraw Unii Europejskiej w KPRM Konrad Szymański:

Dziękuję bardzo. Do widzenia.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Przechodzimy do punktu drugiego obejmującego sprawy bieżące.

Kolejne posiedzenia planowane są na dzień 16 czerwca o godz. 13.30 oraz 15.30.

Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w tym punkcie? Nie widzę.

Na tym zamykam rozpatrywanie punktu drugiego.

Informuję, że porządek posiedzenia został wyczerpany.

Protokół z dzisiejszego posiedzenia będzie dostępny w Sekretariacie Komisji.

Zamykam posiedzenie Komisji. Dziękuję bardzo. Do widzenia.